

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē
॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

rājñā satkṛtasyaikarātrau viśālāyāṃ kṛtavāsasya
munisahitasya śrīrāmasya mithilāyāmupasthānaṃ
tatratyaśūnyāśramaviṣayē śrīrāmasya jijñāsāmadhigamya
viśvāmitrēṇa gautamapatnyā ahalyāyāḥ
śāpaprāptērvṛttāntasya varṇanam

prṣṭvā tu kuśalaṃ tatra
parasparasamāgamē |
kathāntē sumatirvākyaṃ
vyājahāra mahāmunim ॥ 1.48.1 ॥

imau kumārau bhadrāṃ tē
dēvatulyaparākramau |
gajasimhagatī vīrau
śārdūlavṛṣabhōpamau ॥ 1.48.2 ॥

padmapatraviśālākṣau
khaḍgatūṇadhanurdharau |
aśvināviva rūpēṇa
samupasthitayauvanau ॥ 1.48.3 ॥

yadṛcchayaiva gāṃ prāptau
 dēvalōkādivāmarau |
 kathaṃ padbhyāmiha prāptau
 kimarthaṃ kasya vā munē || 1.48.4 ||

bhūṣayantāvimaṃ dēśaṃ
 candrasūryāvivāmbaram |
 parasparēṇa sadṛśau
 pramāṇēṅgitacēṣṭitaiḥ || 1.48.5 ||

kimarthaṃ ca naraśrēṣṭhau
 samprāptau durgamē pathi |
 varāyudhadharau vīrau
 śrōtomicchāmi tattvataḥ || 1.48.6 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā
 yathāvr̥ttaṃ nyavēdayat |
 siddhāśramanivāsaṃ ca
 rākṣasānāṃ vadhaṃ yathā |
 viśvāmitravacaḥ śrutvā
 rājā paramavismitaḥ || 1.48.7 ||

atithī paramaṃ prāptau
 putrau daśarathasya tau |
 pūjayāmāsa vidhivat
 satkārār̥hau mahābalau || 1.48.8 ||

tataḥ paramasatkāraṃ
 sumatēḥ prāpya rāghavau |

uṣya tatra niśāmēkām

jagmaturmithilām tataḥ || 1.48.9 ||

tām dṛṣṭvā munayah sarvē

janakasya purim śubhām |

sādhu sādhviti śamsantō

mithilām samapūjayan || 1.48.10 ||

mithilōpavanē tatra

āśramam dṛśya rāghavaḥ |

purāṇam nirjanam ramyam

papraccha munipuṅgavam || 1.48.11 ||

idamāśramasaṅkāśam

kiṃ nvidaṃ munivarjitam |

śrōtomicchāmi bhagavan

kasyāyam pūrva āśramam || 1.48.12 ||

tacchrutvā rāghavēṅoktam

vākyam vākyaviśāradaḥ |

pratyuvāca mahātējā

viśvāmitrō mahāmuniḥ || 1.48.13 ||

hanta tē kathayiṣyāmi

śṛṇu tattvēna rāghava |

yasyaitadāśramapadam

śaptam kōpānmahātmanam || 1.48.14 ||

gautamasya naraśrēṣṭha

pūrvamāsīnmahātmanam |

āśramō divyasaṅkāśaḥ
surairapi supūjitaḥ || 1.48.15 ||

sa cātra tapa ātiṣṭha -
dahalyāsahitaḥ purā |
varṣapūgānyanēkāni
rājaputra mahāyaśaḥ || 1.48.16 ||

tasyāntaraṃ viditvā ca
sahasrākṣaḥ śacīpatiḥ |
munivēśadharō bhūtvā
ahalyāmidamabravīt || 1.48.17 ||

ṛtukālaṃ pratīkṣantē
nārthinaḥ susamāhitē |
saṅgamaṃ tvahamicchāmi
tvayā saha sumadhyamē || 1.48.18 ||

munivēśaṃ sahasrākṣaṃ
vijñāya raghunandana |
matiṃ cakāra durmēdhā
dēvarājakutūhalāt || 1.48.19 ||

athābravīt suraśrēṣṭhaṃ
kṛtārthēnāntarātmanā |
kṛtārthāsmi suraśrēṣṭha
gaccha śīghramitaḥ prabhō || 1.48.20 ||

ātmānaṃ māṃ ca dēvēśa
sarvathā rakṣa gautamāt |

indrastu prahasan vākya -
mahalyāmidamabravīt || 1.48.21 ||

suśrōṇi parituṣṭō'smi
gamiṣyāmi yathāgatam |
ēvaṃ saṅgamyā tu tadā
niścakrāmōṭajāt tataḥ || 1.48.22 ||

sa sambhramāt tvaran rāma
śaṅkitō gautamaṃ prati |
gautamaṃ sa dadarsātha
praviśantaṃ mahāmuniṃ || 1.48.23 ||

dēvadānavadurdharṣaṃ
tapōbalasamanvitam |
tīrthōdakapariklinnaṃ
dīpyamānamivānalam || 1.48.24 ||

grhītasamidhaṃ tatra
sakuśaṃ munipuṅgavam |
dṛṣṭvā surapatistrastō
viṣaṅṅnavadanō'bhavat || 1.48.25 ||

atha dṛṣṭvā sahasrākṣaṃ
munivēśadharaṃ muniḥ |
durvṛttaṃ vṛttasampannō
rōṣād vacanamabravīt || 1.48.26 ||

mama rūpaṃ samāsthāya
kṛtavānasi durmatē |

akartavyamidaṃ yasmād
viphalastvaṃ bhaviṣyasi || 1.48.27 ||

gautamēnaivamuktasya
surōṣēṇa mahātmanā |
pētaturvṛṣaṇau bhūmau
sahasrākṣasya tatkṣaṇāt || 1.48.28 ||

tathā śaptvā ca vai śakraṃ
bhāryāmapī ca śaptavān |
iha varṣasahasrāṇi
bahūni nivasīṣyasi || 1.48.29 ||

vātabhakṣā nirāhārā
tapyantī bhasmaśāyinī |
adṛśyā sarvabhūtānā -
māśramē'smin vasiṣyasi || 1.48.30 ||

yadā tvētaḍ vanaṃ ghōraṃ
rāmō daśarathātmajaḥ |
āgamiṣyati durdharṣa -
stadā pūtā bhaviṣyasi || 1.48.31 ||

tasyātithyēna durvṛttē
lōbhamōhavivarjitā |
matsakāśaṃ mudā yuktā
svaṃ vapurdhārayiṣyasi || 1.48.32 ||

ēvamuktvā mahātējā
gautamō duṣṭacāriṇīm |

imamāśramamutsṛjya

siddhacāraṇasēvitē |

himavacchikharē ramyē

tapastēpē mahātapāḥ || 1.48.33 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē

bālakāṇḍē aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||